

Albert Jensen, H. P. Jensen, Josiassen, Rs. Jørgensen, Laurits Knudsen, Møller Nørgaard, Rs. Nielsen, Stegger Nielsen, Rasmussen (Hvølbæk) og Rytter.

Dernæst foretoges:

Første Behandling af Forslag til Lov om Oprettelse af et Husholdningsraad.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3229; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 483).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

H. C. Andersen: Den højtærede Minister udtalte ved Fremsættelsen af det foreliggende Lovforslag, at Aarsagen til dets Fremkomst maatte søges i, at forskellige Organisationer, Landboforeningerne, Husmandsforeningerne, Husmoderforeningerne o. fl., havde ønsket, at det Beløb, der før var blevet anvendt til ernæringsfysiologiske Undersøgelser, ogsaa i Fremtiden skulde finde Anvendelse til dette Formaal. Det er let forstaaeligt, at et saadant Ønske kan fremkomme. Den højtærede Minister har Ret i, at det er mægtige Beløb, de danske Husmodre administrerer og bringer i Omløb, derfor er det ogsaa ganske naturligt, at Husmoderen kræver Oplysning om de Ting, der daglig bruges, Oplysninger om, hvad hun faar for sine Penge; det er forstaaeligt, at hun ønsker at vide Besked om Værdien af de Redskaber, der bruges i det daglige Arbejde, og det er forstaaeligt, at hun vil kende Indholdet og Værdien af de Næringsmidler, der daglig anvendes.

Nu er Forholdet ingenlunde det, at man her staar paa bar Bund. Adskillige Institutioner har under den kyndigste Vejledning og Ledelse igennem mangfoldige Aar beskæftiget sig med husholdningsmæssige Opgaver, Undersøgelseresultater og Forsøgsresultater har foreligget i Mængder, og man kan i det store og hele sige, at de har været ret let tilgængelige. Det forekommer ogsaa mig, at den danske Husmoder i udstrakt Grad har benyttet sig af dette Undersøgelser- og Forsøgsarbejde. Husmoderforeninger og Husholdningskredse har Landet over gennem Kursus og paa anden Maade spredt god og nyttig Lærdom angaaende økonomisk fornuftig Husførelse, og der er oprettet Skolekøkkener, hvor ogsaa de store Pigebørn i Skolerne har nydt Undervisning om disse Ting; men om der er gjort tilstrækkeligt, og om man

ikke paa en forholdsvis nem Maade kunde gøre endnu mere, ja, det er en anden Sag.

Det Udvalg, som har været nedsat til at beskæftige sig med Spørgsmaalene, og som har udarbejdet dette Forslag, peger paa, at de Undersøgelser og Forsøg, der er foretaget, er foretaget af mange forskellige Institutioner, og uden at disse Institutioner har haft Forbindelse med hverandre. Resultaterne foreligger derfor i en saadan Form, at den almindelige Befolkning ikke kan drage fuld Nytte af det Arbejde, der er udført. Nytte kan der, som jeg nævnte, drages deraf, og Nytte er der draget deraf, men det er muligt, at man ikke har kunnet drage den fulde Nytte deraf. Der synes altsaa at mangle den Organisation og Planmæssighed i Arbejdet, som man bør tilstræbe. Udvalget har da ment, at man burde gaa til Oprettelsen af et Centralorgan for Husholdningsvæsenet, som skulde hedde Statens Husholdningsraad.

Dette Raad skulde have to Opgaver at løse i Samarbejde med bestaaende Institutioner. For det første skulde det søge iværksat de til enhver Tid paakrævede Undersøgelser og Forsøg. Det er Mening, at disse Undersøgelser og Forsøg foreløbig skulde foretages i Tilknytning til Polyteknisk Læreanstalts og Universitetets Institutioner, men det nævnes ogsaa i den Betænkning, der foreligger, at der maaske hurtigt vil rejse sig Krav om Undersøgelser af en saadan Natur, at de falder uden for disse Institutioners Arbejdsramme, og at man derfor maa gøre sig klart, at det muligvis ikke vil vare længe, før dette Centralorgan vil kræve at faa et særligt Laboratorium, i hvilket det kan tage særlige Opgaver op til Løsning. Man tænker sig, staar der i Betænkningen, at dette Laboratorium skulde være beliggende i Aarhus, hvis der ved Universitetet der vilde blive begyndt en Undervisning i Husholdningsvidenskab.

Se, her aabner der sig jo et vist Udsyn. Man begynder med noget, som er smaat og ser smaat ud, men der er alligevel Perspektiv i det; det er en lille Ting, men der er Vækstbetingelser her, og mange Spørgsmaal rejser sig, mange Spørgsmaal, som man ogsaa maa kræve at faa undersøgt og at faa Svar paa, inden man gaar til Oprettelsen af det Husholdningsraad, der her er Tale om. I Særdeleshed er disse Spørgsmaal af økonomisk Natur, thi der findes ikke i Forslaget noget som helst, der giver Oplysning om, hvilke Beløb Oprettelsen af Husholdningsraadet vil kræve. Der er som nævnt adskillige Ting, som et Udvalg maa søge at faa mere Klarhed over.